

“BELOFTE MAAKT SCHULD”

Open brief aan de inwoners van de Wieringermeer en leden van de Raad van de gemeente Hollands Kroon

Zaterdag 6 juni jl. namen wij kennis van het artikel in NRC: “ de verrommeling van een oer-Hollandse polder en gebroken beloftes: hoe de Wieringermeer polder dichtslibde met windturbines en datacenters”. Reportage van de twee journalisten Carola Houtekamer & Merijn Rengers.

Het opwekken van lokale duurzame energie is een doel waar we helemaal achter staan. En het realiseren van economische bedrijvigheid steunen wij ook volledig. De schaal waarop dit in de Wieringermeer gebeurt is op zich een geweldige prestatie. Waar wij in deze brief aandacht voor willen vragen, is het versterken van de inbreng en betrokkenheid van alle inwoners van de polder bij dergelijke grootschalige projecten. Verder het realiseren van mede eigenaarschap van lokaal opgewekte energie. De opbrengsten zouden- meer dan nu het geval is- in hogere mate dienen terug te vloeien naar de inwoners en een duurzame leefomgeving. Dat komt de leefbaarheid en saamhorigheid ten goede.

Het landelijk overeengekomen Klimaatakkoord bevat niet voor niets het streven naar 50% lokaal eigenaarschap van lokale duurzame energie installaties. In veel gemeenten is dit gangbaar beleid.

Laten we ons eerst even voorstellen: Michiel van Liere en Wilko Kistemaker, beiden geboren en getogen in de Wieringermeer en zowel persoonlijk als professioneel betrokken bij de polder. Wij voelen ons betrokken bij een duurzamer ontwikkeling van de Wieringermeer voor alle inwoners. Onze intentie is een pleidooi voor meer invloed en eigenaarschap van de inwoners op toekomstige ontwikkelingen.

Dan over de reportage. Deze schetst een onthullend beeld van de rol die Vattenfall, Microsoft, boeren en overheden in de energie transitie in de polder spelen. Een initiatief van Vattenfall om 99 windturbines te plaatsen met een tiphoogte van 177 meter, met uitsluitend oog voor het economische belang, gaat ten koste van ruimtelijke, ecologische en sociale aspecten.

Voor degene die het artikel niet heeft gelezen, volgt hieronder een aantal conclusies uit de reportage. Voor alle duidelijkheid: het geeft de belangrijkste punten van de reportage weer, **niet** de persoonlijke opvatting van de schrijvers van deze brief.

“Een aantal zaken liep faliekant mis:

- De belofte die gedaan is door overheden en bedrijven, dat kassen groen en circulair zouden worden dankzij restwarmte van nieuwe datacenters van Microsoft en Google, is niet nagekomen
- De belofte dat het windpark huishoudens zou voorzien van groene stroom is niet nagekomen. Alle stroom gaat naar de datacenters, er is zelfs geen mogelijkheid om zonnepanelen op je eigen dak te plaatsen wegens te zware belasting van het net.
- De belofte dat de inwoners zouden profiteren van het windpark, is niet nagekomen. De winst ging naar 32 boeren die samen ongeveer 100 miljoen opstreken
- De belofte van 1.500 structurele arbeidsplaatsen wordt niet gehaald. Volgens Google 10%.

Verder is in het artikel te lezen dat

- De inwoners via een opslag op de stroomrekening meebetalen aan de subsidie aan de multinationals, in feite de omgekeerde wereld
- De stroomhonger van datacenters maakt dat Nederland de Europese doelen voor de productie van hernieuwbare energie niet haalt
- Het gelijke speelveld dat de ontstaansgeschiedenis van de polder zo kenmerkt, is verdwenen. De lusten komen bij weinigen, de lasten bij velen”.

Tot zover het NRC artikel. Naast niet nagekomen beloftes, is er een aantal plannen wel gerealiseerd, zoals een innovatief aardwarmte project. Ook zijn er vele zonnedaken gerealiseerd. We be-

seffen dat we gerealiseerde en goedgekeurde plannen niet kunnen veranderen. En het is de ondernemers niet kwalijk te nemen dat zij gebruik hebben gemaakt van aanbiedingen die zijn gedaan.

Wel pleiten wij ervoor om te leren van deze ervaringen, die door NRC op een rij zijn gezet en vanaf nu de inwoners serieus te nemen bij volgende projecten.

Wij geven - mede ingegeven door eigen ervaring en inzicht- een aantal adviezen.

1) In het krachtenveld investeerder, grondeigenaar en overheid, ontbreekt de inwoner aan tafel. Hij is "the elephant in the room", hij is er wel, maar men doet alsof hij er niet is, terwijl het om zijn directe leefomgeving gaat

Advies is om een inwoners coöperatie op te richten, die als gesprekspartner namens de inwoners optreedt

2) Advies aan de overheid is de rol van marktmeester en regisseur steviger in te vullen. Taak van de overheid is om tegengestelde belangen te overbruggen en oplossingen aan te dragen

3) Wij adviseren het Windcollecief Wieringermeer om te vormen tot een Energiefonds, dat wordt gevoed door overheid, investeerders en grondeigenaren. Ook de inwoners coöperatie is deelnemer. Beheer vindt plaats door een onafhankelijke stichting

4) Advies aan de overheid is strengere eisen te stellen aan de ruimtelijke inrichting. Dit komt de ruimtelijke kwaliteit ten goede en beperkt verrommeling

5) Advies aan de ondernemers is om een ondernemersplatform op te richten waar ervaringen en initiatieven op het gebied van energie besparing en hernieuwbare energie worden uitgewisseld

6) Datacenters zijn strategische objecten. Wij adviseren de overheid specifieke aandacht voor beveiliging.

Ten slotte onze oproep: een mooie eerste stap zou kunnen zijn om vanuit de gemeente een enquête te houden bij de inwoners om na te denken hoe de inwoners over deze zes punten denken.

U kunt ons benaderen met een reactie, vraag of opmerking.

Michiel van Liere, oud inwoner Wieringermeer, oud wethouder duurzaamheid en energie transitie gemeente Houten, lid van kernteam Time is Now Foundation.

Wilko Kistemaker, oud inwoner Wieringermeer, voorzitter Coöperatie Opgewekt Houten en projectmanager projectbureau Impact Houten

vanlieremichiel@gmail.com

wkistemaker@gmail.com